

DİLBİLİMSEL YAKLAŞIMLARDA SÖZCÜKLERİN YERİ VE SÖZCÜK ÖĞRETİMİ

Mehmet Ali YAVUZ

D.E.Ü., Buca Eğitim Fakültesi - İZMİR

ÖZET

Yabancı dil öğretiminde sözcükler bazen ön plana çıkmış, bazen de geri plana itilmiştir. Sözcüklerin dil öğretimindeki konumu, dilbilimsel yaklaşımlara değişime uğramıştır. Hangi açıdan bakılırsa bakılsın, iletişimde sözcüklerin önemi tartışılmaz. Kaldı ki günümüz dilbilimsel araştırmalarında sözcüklerin sesbilimsel, ulamsal, altulamsal ve anlambilimsel özellikleri önemli yer tutmaktadır. Bu da sözcük öğretiminin önemini göstermektedir. Sınıf içi etkinliği olarak sözcük öğretimine daha çok önem verilmeli. Sözcük öğretimi sadece sözcük anlamını vermek olarak düşünülmemelidir. Sözcüklerin dilbilimsel, anlambilimsel ve iletişimsel özelliklerinin öğretilmesi ve akılda tutulması sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sözcük öğretimi, ulamsal ve altulamsal özellikler, dilbilimsel yaklaşımlar, kısa süreli bellek, uzun süreli bellek, sözcüklerin akılda tutulması

ABSTRACT

In foreign language teaching, vocabulary teaching was sometimes kept in the foreground; sometimes in the background. The place of lexical items in language teaching changed with regard to linguistic approaches. There is no doubt about the important role the vocabulary items have in human communication. Furthermore, studies in linguistics reveal the importance of the phonological, categorial, subcategorial and semantic features of lexical items. This proves the vocabulary teaching to be of vital importance.

As a classroom activity vocabulary teaching must receive great importance. Vocabulary teaching should not be considered as just the way of giving the meanings of words. Apart from teaching the linguistic, semantic, communicational properties of words, it is also important to make use of the techniques that will enhance their storage and recall.

Key Words: Vocabulary teaching, categorial and subcategorial features, linguistic approaches, short term memory, long term memory, retention of words in memory

GİRİŞ

Yabancı dil öğretimi; sesbirimler, sözcükler, tümceler gibi dil birimlerinin öğretimi ile dinleme, konuşma, okuma, yazma gibi dil becerilerinin kazandırılmasını kapsar. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi, büyük ölçüde sözcüklerin öğrenilmesine bağlıdır. Dil kuramları ile öğrenme kuramlarındaki gelişmelerin etkisiyle biçimlenen dil öğretim yöntemlerinde sözcük öğretimi, bazen ön plana çıkmış, bazen arka plana itilmiştir. Değişen dil öğretim yöntemlerine bağlı olarak değişik sözcük öğretim teknikleri ortaya çıkarılmıştır. En yaygın olarak kullanılan teknik, erek dildeki sözcüklerin anlamlarını ana dildeki sözcüklüklerle vermek biçiminde olmuştur. Bu yolla kısa süre içinde çok sözcük verilebilir. Ancak sözcük anlamlarının verilmesi, sözcüklerin öğrenilmesi demek değildir. Başka bir deyişle, sözcük öğretimi, sadece sözcük anlamını vermek biçiminde algılanmamalıdır.

Sözcüklerin tüm özellikleri göz önünde bulundurulmalı ve buna göre öğretim yöntemi saptanmalıdır. Sözcüklerin bellekte uzun süre tutulabilmesi ve gerektiğinde kullanılabilmesi için eğitim psikolojisinin verilerinden yararlanılmalıdır. Sınıf içi etkinlikler ilginç hale getirilmeli, bağlam içinde öğretilecek sözcükler çokça yinelenmeli ve böylece sözcüklerin doğru olarak söylenilmesi ve bellekte tutulması sağlanmalıdır. Ancak sözcüklerin her söylenişinde öğrencilerin ilgisi canlı tutulmalıdır.

DİLBİLİMSEL YAKLAŞIMLARDA SÖZCÜKLERİN YERİ

Geleneksel Dilbilgisi ve Sözcükler

Yazılı dili incelemeyi amaçlayan Geleneksel Dilbilgisinin konusunu daha çok sözcük türleri, sözcük türetme, çekim ekleri ve eylem zamanı oluşturmaktaydı. Geleneksel Dilbilgisinin etkisinde gelişen Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi önceleri, Grek ve Latin dillerindeki yazılı metinlerin öğrenilmesinde kullanılıyordu (Larsen-Freeman,1986). Daha sonraları diğer dillerin öğretilmesinde de kullanıldı.

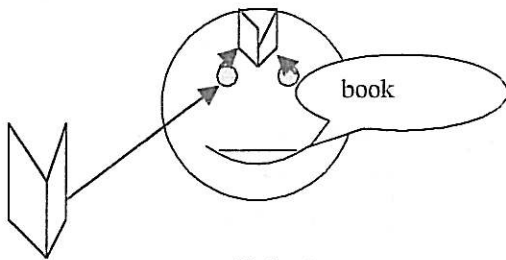
Dilbilgisi –Çeviri yöntemine göre sözcük öğrenimiyle ilgili bir örnek vermek için François Gouin'in bir deneyimini aktaralım (Brown,1987):

Almanca öğrenmeye karar veren Gouin, bir yılına Almanya'ya gider. Halk ile iletişim kurarak Almanca öğrenme yerine odasına çekilir, gramer kitabını ve 248 düzensiz fiili on günde ezberler ve Almanca bilgisini ölçmek için üniversiteye gider. Almanca hiç iletişim kuramadığını görür. Umudunu yitirmez. Yeniden odasına çekilerek Almanca sözcükleri, dilbilgisi kurallarını, fiil çekimlerini ve düzensiz fiilleri ezberlemeyi sürdürür. Çalışmasından beklemediği sonucu alamaz. Almanya'da kaldığı süre içinde 30.000 sözcük ezberlemesine, Goethe ve Schiller 'den yaptığı çevirilere karşın erek dilde iletişim kurma becerisini gösteremez. Fransa'ya döndüğünde üç yaşına basan yeğeninin Fransızca'yı öğrenmiş olması , dil öğrenim konusunda Gouin'de yeni görüşlerin oluşmasını sağlar. Yabancı dilin , ana dil gibi öğrenileceği görüşünü işleyerek yeni yöntemlerin geliştirilmesine katkıda bulunur. Bu da yeni dil öğretim yöntemlerinin doğmasına yol açar.

Sesbilim Araştırmaları

XIX. yüzyılda Yeni Gramerciler, (art-zamanlı) Karşılaştırmalı Dilbilim araştırmaları olarak Sesbilim çalışmaları yapar (Demircan,1990).

Sesbilim alanında yapılan çalışmalar, ilginin konuşulan dile yönelmesine yol açar. Bu da , dil öğretiminde sözcüklerin söyleniş (telaffuz) ile ilgili çalışmaların ön plana çıkmasını sağlar. Reform Hareketini izleyen Dolaysız Yöntemde (Direct Method) sözcükle kavram arasında doğrudan çağrışım oluşturmak için ana dilden yararlanmadan sözcük öğretim tekniği geliştirilir. Aşağıdaki çizimde(1) görüleceği gibi duyu organları ile algılanan nesnenin zihinde oluşan kavramın karşılığı olarak erek dildeki sözcüğü öğrenmek, kavramla sözcük arasında doğrudan bir bağlantının oluşmasını sağlar.

Çizim 1

Nesne>kavram>sözcük(book)

Çeviri yoluyla sözcük anlamının verilmesinde bu süreç, ‘Nesne > kavram> anadildeki sözcük>erek dildeki sözcük biçiminde işleyecektir., Bu durumda kavram ile erek dildeki sözcük arasında anadildeki sözcük yer alacaktır. Erek dildeki sözcükle kavram arasında dolaylı bir bağ oluşacaktır. Bu da erek dilin anlaşılmasını ya da erek dilde düşüncelerin dile getirilmesini yavaşlatacaktır. Bu nedenle; dolaysız yöntemin yaratıcıları , belirledikleri yabancı dil öğretimine ilişkin ilkeler arasında aşağıdaki iki ilkeyi ön plana çıkarmışlardır (Richards ve Rodgers, 1986:10) :

Asla tercüme etme: Göster.

Asla açıklama yapma, hareketlerle anlat.

Yabancı dil öğretiminde anadilin kullanımından kaçınılması, Durumsal Dil öğretimi (Situational Language Teaching) ile İşitsel-dilsel Yöntemde (Audio-Lingual Method) de dikkati çekmektedir.

Yapısal Dilbilim ve Sözcükler

Bilimsel araştırma yöntemlerini dilin incelenmesinde kullanan yapısalcılar, dili sesbilimsel, biçimbilimsel ve sözdizimsel açıdan tanımlamayı amaçladılar. Çalışmalarında deneysel yaklaşımı benimseyen bu dilbilimciler, anlamın bilimsel yöntemin konusu olmayacağını ileri sürerek **anlamı** çalışmalarının dışında tutmaya gayret gösterdiler. Çalışmalarını dilin, üzerinde deneylerin yapılabileceği öğelerine yönelttiler. Kısacası; dilin yapısı, çalışmalarının odağını oluşturdu.

Dilin yapısı, daha çok tümce kalıpları ve dilbilgisel yapılar olarak algılanıyordu (Richards ve Rodgers ,1986:46) . Yapısal Dilbilimi ile Davranışçı Ruhbilimin etkisiyle gelişen İşitsel- dilsel Yöntemde tümce kalıplarının öğretilmesi için sınırlı sayıda sözcük verilmesi yeterliydi. (Larsen-Freeman, 1986:41).

Burada, yabancı dil öğretiminin ağırlık noktasını dilbilgisel yapıların öğretilmesi oluşturuyordu. Sözcük öğretimi arka plana itilmişti. Kısacası az sayıda sözcük kullanımı ile tümce kalıplarının öğretilmesi amaçlanıyordu. Şimdi Dönüşümsel - Üretici Dilbilgisinde Sözcüklerin konumuna göz atalım.

Dönüşümsel-Üretici Dilbilgisi

Sözdizimsel Yapılar (Chomsky 1957) adlı kitabın basılmasıyla Yapısal Dilbilim araştırmalarının hızı kesilmeye başladı. Chomsky, geliştirdiği yeni dil kuramıyla, dilbilim araştırmalarına değişik görüşler getirdi. Bunların en önemlilerinden biri, tümcenin derin yapı ve yüzey yapı olmak üzere iki yapıdan oluştuğu görüşünü ileri sürmesiydi. Sınırlı sayıda kurallarla sonsuz sayıda tümce oluşturmanızı sağlayan dil yetimizi açıklamayı hedefliyordu. Çalışmalarının odak noktasını, tümce yapısı oluşturuyordu. Sözcükler, sözdizimsel kurallarla oluşan tümce yapısında kullanılan birimler olarak algılanıyordu.

Sözdizimsel Kuramın Özellikleri (Chomsky, 1965) adlı kitapta sözcüklere daha çok yer verildiğini görürüz. Tümcenin iki temel ögesi olan Ad öbeği ile Eylem öbeği arasında anlamsal bir bağlantının olması gerektiği görüşü ağırlık kazanıyordu. Bu anlamsal bağıntı, ad öbeğindeki *adın*, eylem öbeğindeki *eylemin* özelliklerine göre seçilmesi ile sağlanıyordu. *Benim kitabım hastalandı* tümcesinin yanlış biçimlenmiş olması, *hastalanmak* eylemi ile kullanılacak sözcüğün +canlı özelliği

taşınması gerektiği; -canlı özelliği taşıyan sözcüğün kullanılmayacağı kuralıyla açıklanıyordu. Böylece tümcenin biçimlenmesinde sözcüklerin katkısı daha iyi anlaşılıyordu.

Chomsky'nin **Yönetim ve bağlama** kuramında ; sözcükler arasındaki ilişkiler ile bir öbeğin oluşmasındaki sözcüğün rolü daha belirgin şekilde görülmektedir (Chomsky,1982) .

İletişim kurmadaki rolü de dikkate alınınca; sözcüklerin yabancı dil öğretiminde ne denli önemli olduğu daha iyi anlaşılır.

Dil öğretiminde sözcüklerin önemini vurgulayan, dil öğretiminin sözcüksel öbekler üzerinde yoğunlaştırılmasını savunan Sözcüksel Yaklaşımın geliştirilmesi dil öğretimine yeni bir boyut kazandırmıştır (Lewis,1994). Şimdi bu yaklaşımdan söz edelim.

Sözcüksel Yaklaşım.

Sözcüksel yaklaşımda, sözcüksel birimler ön plana çıkarılmakta, dil öğretim etkinliklerinin bu alanda yoğunlaşması önerilmektedir (Lewis,1997). Sözcüksel yaklaşımda **iletişimin** en önemli ögesi olarak **sözcüksel birimler** görülmektedir.

Sözcüksel birimler; **sözcükler, sözcük birliktelikleri, kalıplaşmış sözcük kümeleri, yarı kalıplaşmış sözcük kümeleri** olarak dört ana gruba ayrılmaktadır (Lewis,1997)

a) **Sözcükler:** Sözcükler, Sözcüksel birimlerin en büyük grubunu oluşturmaktadır. Bunlar; kitap, kalem, defter gibi tümce içinde kendi anlamlarını koruyarak yer alabilecek sözcüklerdir. Kısacası, bildiğimiz sözcükleri oluşturmaktadır.

b) **Sözcük birlikteliği:** Bazı sözcükler, belirli sözcüklerle birlikte kullanılır. Bu durumda, bir sözcüğün yerini başka bir sözcük alamaz. Örneğin, 'do homework' yerine 'make homework' ya da 'catch a cold' yerine 'take a cold' diyemeyiz.

c) **Kalıplaşmış sözcük kümeleri:** 'to let the cat out of the bag' = ağzından baklayı kaçırmak, 'Good morning', 'How are you', 'Could you tell me the way to' gibi sözcüksel öbekler bu gruba girmektedir.

d) **Yarı kalıplaşmış sözcük öbekleri:** Bu gruptaki sözcük kümelerinde eklemeler ya da sınırlı olarak sözcük değişimleri yapılabilir; 'It's /That's not fault' gibi. Ya da 'I haven't seen you for three days / two weeks /a month' gibi.

Sözcüksel yaklaşımdan yabancı dil öğretimine ilişkin şu sonuçları çıkarabiliriz:

a) İletişimin özü sözcüksel birimlerdir. Bu birimleri bir bütün olarak ele almada yarar vardır. Bununla ilgili bir örnek verelim: Toshack'ın Beşiktaş takımından ayrılıp İspanyol takımlarından biriyle anlaşması sonucu dış basında çıkan açıklamasının 26 Şubat 1999 günlü Milliyet gazetesindeki çevirisine bir göz atalım: 'El Mundo Deportivo , Toshack'n 8 yıl önce ayrılırken ' Asla dönmem' dediğini hatırlattı ve 'Bir maç sonrası oyuncularım sahada kafasız tavuk gibi geziniyordu' diye konuştuğunu yazdı.' 'Kafasız tavuk gibi geziniyordu.' sözünden ne anlıyoruz? Bu deyim İngilizce'den kelimesi kelimesine çevrilmiş. Çoğu zaman, bu örnekte olduğu gibi bir deyim anlamı, o deyim oluşturulan sözcük anlamlarının dışında oluşan bir anlamdır. Yukarıdaki deyim İngilizce'ye çevirdiğimiz zaman ne anlama geldiğini çıkarabiliriz. Bunun İngilizce aslı, 'he was running like a headless chicken' deyimidir. Bu deyim bir bütün olarak düşünmeli, tek bir birimmiş gibi yorumlamalıyız. Bunu Türkçe bir deyimle şu şekilde ifade edebiliriz: 'Deli danalar gibi koşuyordu.' Bu durumda ' he was running like a headless chicken' deyimini tek bir sözcüksel öbek olarak öğretmeliyiz. Örnekleri çoğaltmak olasıdır. 'Throw up the sponge ' sözcük biriminin anlamı tek tek sözcük anlamından

çıkartılamaz. 'Throw' un, *atmak* 'up'ın yukarı, *sponge*'ın *Sünger* olduğunu bilmek, yukarıdaki deyim *havlu atmak* anlamında olduğunu anlamamızı sağlamaz.

Ancak **throw in the towel** deyiminden *havlu atmak* anlamını çıkarmak Türkçe konuşanlar için daha kolaydır. Ama Türkçe'den yola çıkarak *havlu atmak* deyiminin karşılığı olarak **throw in the towel** deyimini doğru olarak oluşturmak kolay olmasa gerek. 'Throw ve towel sözcüklerini bilmek yeterli değildir. Bir bütün olarak 'throw in the towel' deyimini kullanmak gerekiyor.

b) 'Could you tell me the way to please?' deyişini bir bütün olarak öğretmeliyiz. Oysa Yapısalci yaklaşımdan kaynaklanan dil öğretimine göre 'can' önce düz tümce içinde öğretiliyor, sonra olumsuz ve soru tümceleri içinde sunuluyor, daha sonra 'can' sözcüğünün geçmiş zamanı olarak 'could' düz tümce içinde ve en sonunda da soru tümcesinde veriliyor.

Sözcüksel yaklaşıma göre 'could you ...' sözcüksel biriminin doğrudan kalıp olarak öğretilmesi gerekiyor. Bunun için ayrıca dilbilgisi kurallarıyla öğrencileri uğraştırmak gerekmiyor.

c) Amaç, dilbilgisi öğretmek için sözcük öğretmek değildir; iletişimin gereği olarak sözcük öğretmektir.

Sözcük Öğretimi

Yabancı dil öğretiminde sözcük öğretimi genellikle ikinci planda tutulmaktadır. Uygulama çalışmalarında bazı rehber öğretmenler, öğretmen aday öğrencilerimizin sözcük öğretimine fazla vakit ayırmamalarını istemişlerdir. Bu uyarıya uyarak rehber öğretmenin isteği doğrultusunda ders veren öğrencinin bir ders saatinde 50 sözcük öğretmeye çabaladığı görülmüştür. Bu kadar çok sözcüğü bir ders saatinde ancak bir şekilde vermek olasıdır. Bu, 50 İngilizce sözcüğü tahtanın bir yanına; karşılıklarını da diğer yanına yazmakla olur. Ama bunun adına sözcük öğretimi denmez; sözcüklerin anlamını vermek denir. Bunu öğrenci, sözlük kullanarak çok rahatlıkla yapabilir. Bu şekilde sözcük aramak da öğrencinin yararına olur. Çünkü sözcüğün anlamını bulmak için çaba sarf eder. Bu da sözcüğün akılda tutulmasına yardımcı olur. Sözcük öğretmek yalnızca sözcüğün anlamını vermekten ibaret değildir.

Sözcük öğretimi nedir? Bir sözcüğün söylenişini, yazılışını, anlamını ve tümce içinde kullanımını vermek de sözcük öğretimi için yeterli değildir. Önemli olan sözcüğün bellekte tutulması için yapılacak etkinliktir.

Bellek, genellikle kısa-süreli bellek ve uzun-süreli bellek diye ikiye ayrılmaktadır. Kısa süreli-belleğin en fazla 20-30 saniye ile sınırlı olduğu belirtilmektedir. Yineleme, bir bilginin kısa-süreli bellekte tutulmasını sağlayabilmektedir. Uzun-süreli bellekte yer alan bilgi uzun süre geçtikten sonra da kullanılabilir. Bir sözcüğün uzun-süreli belleğe geçebilmesi için anlam ağında yer alması gerekmektedir. Öğrencinin anlamlı etkinlikler içinde çalışması, sözcüklerin uzun-süreli bellekteki anlam ağında yer almasını sağlayabilmektedir.

Sözcük Öğretme Teknikleri

Sözcüklerin anlamını çeşitli yöntemlerle vermek olasıdır. Örneğin, sözcükle ilgili nesneyi ya da resmi göstermek; beden dilini kullanmak; eş ve/veya zıt anlamlı sözcüklerden yararlanmak; kök-ek bağlantılarından yola çıkmak; anlamı vermek için örnek tümceler kullanmak veya ana dildeki karşılığını vermek. Tüm bunlar anlamın verilmesi ile ilgilidir. Öğrencilerin verilen sözcükleri uzun süre

bellekte tutabilmeleri ve duyduklarında ya da gördüklerinde anlamını çıkarmaları veya isteklerini dile getirmek için kullanabilmelerini sağlamak amacıyla yapılacak birçok etkinlik önerilebilir. Bunlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

a) Bir metni işlemeyen önce metinde geçen sözcüklerin bilinip bilinmediğini kontrol etmek ve bilinmeyenleri öğretmek. Bu teknik, bilinenlerin yinelenmesi ve bilinmeyenlerin saptanarak öğretilmesi açısından önemlidir.

Sözcüklerle ilgili işlem tamamlandıktan sonra öğrencilere verilen sözcükleri içeren metnin ne ile ilgili olduğu sorularak tahmin etmeleri istenir. Bu da öğrencilerin güdülenmesini sağlar.

b) Bir diğer teknikte ise okunacak metnin ne olduğu söylenir ve öğrencilerin metinde kullanılması olası sözcükleri tahmin etmeleri istenir. Bu şekilde öğrencilerin bildikleri sözcükleri yinelemeleri sağlanır ve metinde geçen diğer bilinmeyen sözcükler öğretilir.

c) sözcüklerin, eş anlamları ya da tanımları ile eşleştirilmesi de anlamlı etkinliklerden birini oluşturur.

d) *Anahtar sözcük tekniği*, televizyon kanallarından birinde sunulan sözcük öğretimi tekniğidir. Bu bellek tekniği üç evreden oluşmaktadır (Hulstijn, 1997:204-220) :

1. Genellikle, erek dildeki sözcüğe söyleniş ve/ veya yazılış olarak benzeyen *tercihen* ana dildeki somut bir sözcük seçilir.

2. Öğrenilecek *sözcükle* anahtar sözcük arasında kuvvetli bir çağrışımın oluşması sağlanır. Böylece, erek dildeki sözcüğü duyan ya da bir metinde gören öğrenci, hemen anahtar sözcüğü anımsar.

3. Görsel bir imge kullanılarak anahtar sözcükle erek dildeki sözcük arasında anlamsal bir bağın oluşması sağlanır. Sözcüğün kalıcı olması, uzun-süreli bellekte yer alması için anlamsal ilişkinin dikkat çekici, olağan dışı, tuhaf olması yeğlenmektedir.

Örneğin *konu dışına çıkmak* anlamındaki *digress* sözcüğünü öğretmek amacıyla Türkçe *tay* ve *gres* sözcükleri seçiliyor. Grese basıp yoldan çıkan *tay* resmi gösteriliyor. Bu konu öyküleştiriliyor ve bellekte kalıcılığı sağlanıyor. Böylece, *digress* sözcüğünü duyan öğrenci *tay* ve *gres* sözcüklerini anımsayacak, daha sonra yolda grese basıp kayan *tay*ın resmini göz önüne getirecek ve *yoldan çıkmak* anlamını çıkaracak. Bu aslında çok dolambaçlı bir yol. Dinleme-anlama ile okuma-anlama becerileri için bu teknik yararlı olabilir. Ama *yoldan çıkmak* sözcüğünden *hareketle digress* sözcüğünü kullanabilmek o denli kolay değildir.

e) Yukarıda belirtilen tekniklerin dışında daha bir çok teknik bulunmaktadır. Bunlardan öğrencilerin ilgisini çeken ve kolayca güdülenmesini sağlayan bir sınıf içi etkinliğin sunumunu yapalım:

Bu etkinlikte sözcüğün anlamı verilmemekte, öğrencilerin anlamı bulmak için uğraşmaları istenmektedir. Bu süreç içerisinde sözcükler, öğretmen tarafından çokça yinelenmektedir. Bu yolla öğrencilerin sözcükleri doğru söylenişleri ile öğrenmeleri sağlanmaktadır. Bu etkinlik, kullanılacak etkinliklerden bir tanesidir. Bu etkinlik için resim kullanıldığı gibi sözcüğün açıklaması yapılabilir, ya da ana dildeki karşılığı verilebilir. Bu tekniği seçtiğimiz sekiz sözcükle uygulayalım.

Bu amaçla sekiz sözcüğü öğretmek için resimlerden yararlanalım. Bu resimler bir karton ya da saydam üzerine çizilebilir. Sonra sözcüklerin öğretilmesi için aşağıdaki sıra izlenir:

1. Resimlerden biri ile ilgili sözcük, öğrencilerin duyabileceği bir sesle söylenir. Öğrencilerin ilgili resmi tahmin etmeleri istenir. Her öğrenci aklında bir resim tutar. Seçilen öğrenci bir resim gösterir. Öğrenci doğru resmi gösterememişse, öğretmen aynı sözcüğü yineler ve böylece seçilen resmin istenen sözcükle ilgili olmadığını belirtir. Aynı resmi seçen öğrenciler, başka resmin seçilmesi gerektiğini, başka resmi seçmiş olan öğrenciler ise hala şanslı olduklarını düşünür. Bir öğrenci doğru resmi gösterene dek öğretmen aynı sözcüğü defalarca yineler. Bu yinelemeler bıktırıcı değildir. Öğrenciler aynı sözcüğü defalarca duymuş olur. Tüm sözcükler öğrenilinceye dek bu etkinlik devam eder.

2. Bu kez, öğretmen bir resim gösterir ve seçilen öğrenci de ilgili sözcüğün ne olduğunu söyler. Bu işlem tüm resimlerle yinelenir.

3. Sözcüklerin yazılışları verilir.

Uygulanan bu teknikle öğrencilerin, sözcükleri kolayca öğrendikleri görülebilir. Bu teknik; sadece yeni sözcükleri öğretmek için değil, daha önce öğretilmiş sözcüklerin pekiştirilmesi için de kullanılabilir.

KAYNAKLAR

- Brown, H.D. (1987), *Principle of Language Learning and Teaching*, New Jersey: Prentice-Hall.
- Chomsky, N. (1957) *Syntactic Structures*, The Hague: Mouton & Co.
- Chomsky, N. (1965) *Aspects of the Theory of Syntax*, Massachusetts: MIT
- Chomsky, N. (1982, 2nd Ed.) *Lectures on Government and Binding*
Dordrecht: Foris Publications.
- Demircan, Ö. (1990), *Yabancı -Dil Öğretim Yöntemleri*, İstanbul: Elif Kitabevi.
- Diane Larsen-Freeman (1986) , *Techniques and Principles in Language Teaching* ,Oxford: Oxford University Press
- Hulstijn, J.H. (1997) 'Mnemonic Methods in Foreign Language Vocabulary Learning' in Coady, J. and Huckin T. (Eds.) *Second Language Vocabulary Acquisition* , Cambridge: Cambridge University Press.
- Lewis, M. (1994) , *The Lexical Approach: The State of ELT and a Way Forward* , Hove: LTP
- Lewis, m (1997) , *Implementing the Lexical Approach: Putting Theory into Practice*, Hove: L.T.P.
- Richards, J. C. & Rodgers T.S. (1986) *Approaches and Methods in Language Teaching: A description and analysis*, New York: Cambridge University Press.